

Lieta C-448/21

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2021. gada 21. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Tribunal Judicial da Comarca do Porto – Juízo Central Cível
[Porto Pirmās instances tiesa (Portugāle), Centrālā Civillietu palāta]

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 5. februāris

Prasītāja:

Portugália – Administração de Patrimónios, SGPS, S.A.

Atbildētāja:

Banco BPI, S.A.

***Tribunal Judicial da Comarca do Porto (Porto Pirmās instances tiesa,
Portugāle)***

Oporto – JC Cível (Centrālā Civillietu palāta) – Juiz 5 (Tiesa Nr. 5)

[..] *5.º Juízo Central Cível do Porto do Tribunal Judicial da Comarca do Porto,
Portugal* [Porto Pirmās instances tiesa (Portugāle), Centrālā Civillietu
palāta, Tiesa Nr. 5]

Prasītāja: *Portugália – Administração de Patrimónios, SGPS, S.A.*, ar adresi
Lisabonā, Portugālē [..]

Atbildētāja: *BANCO BPI, S.A.*, ar adresi Porto, Portugālē [..]

LŪGUMS SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada
25. novembris) interpretācija

(Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. panta pirmās daļas b) punkts un otrā
daļa)

Porto pirmās instances tiesa, Centrālā Civillietu palāta, Tiesa Nr. 5 lūdz EIROPAS SAVIENĪBAS TIESU sniegt prejudiciālu nolēmumu par turpmāk izklāstītajiem jautājumiem par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) 61., 72., 73. un 74. pantu, jo tas tiek uzskatīts par nepieciešamu, lai atrisinātu tās izskatīšanā esošo strīdu.

[..]

A. *Eiropas Savienības Tiesai uzdotie jautājumi*

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) (turpmāk tekstā – “Direktīva”) nolūkā:

- I. Vai “maksājumu darījumu” Direktīvas 73. panta 1. punkta noteikumu izpratnē veido tas, ka ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja personāla līdzdalību tiek izpildīts maksājuma uzdevums, kas sagatavots papīra formātā, digitalizēts un pārsūtīts pa elektronisko pastu, un maksājumu pakalpojumu sniedzējam nosūtīts no lietotāja izveidota elektroniskā pasta konta?
- II. Vai Direktīvas 73. panta 1. punkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka:
 - II.I. neskarot 71. panta noteikumus vai pienācīgi paziņotas saprātīgas aizdomas par krāpšanu, lai rastos (maksājumu pakalpojuma sniedzēja) pienākums veikt atmaksu (maksātājam), pietiek ar vienkāršu paziņojumu par maksājumu darījuma neautorizēšanu, nepievienojot nekādus pierādījumus?
 - II.II. Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu ir apstiprinoša, vai var tikt izslēgta tiesību norma, atbilstoši kurai pietiek ar to, ka maksātājs vienkārši sniedz paziņojumu, kā sekas tam, ka pušu (maksātāja un pakalpojumu sniedzēja) vienošanās rezultātā, kā to atļauj Direktīvas 61. panta 1. punkts, netiek piemēroti Direktīvas 72. panta noteikumi par pierādīšanas pienākumu?
 - II.III. Ja atbilde uz iepriekšējo jautājumu ir apstiprinoša, vai maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir pienākums nekavējoties veikt atmaksu maksātājam tikai tad, ja tas pierāda, ka darījums nebija autorizēts, ja, nepiemērojot Direktīvas 72. pantu, piemērojamās tiesību vai līguma normas prasa, lai maksātājs sniegtu šādu pierādījumu?
- III. Vai Direktīvas 61. panta 1. punkts atļauj ne tikai nepiemērot Direktīvas 74. panta noteikumus, bet arī, aizstājot izslēgto režīmu, ar vienošanos starp lietotāju (kurš nav patērētājs) un maksājumu pakalpojumu sniedzēju noteikt smagākas atbildības režīmu maksātājam, it īpaši kā izņēmumu no Direktīvas 73. panta noteikumiem?

B. Strīda priekšmeta kopsavilkums

- 1 Prasītājam *Portugália, SGPS, S.A.* (turpmāk tekstā – “*Portugália*”) ir banku iestādē – atbildētājā, *Banco BPI, S.A.* (turpmāk tekstā – “*Banco BPI*”) atvērts bankas konts. *Portugália* iesniedza minētajai bankai pieteikumu ar prasību atmaksāt 2 500 000 EUR, kā arī procentus.
- 2 *Portugália* apgalvo, ka *Banco BPI* veica minētās summas neautorizētu pārvedumu no tās bankas konta.
- 3 *Banco BPI* aizstāvas, apgalvojot, ka darījums tika veikts saskaņā ar elektroniskajā pastā saņemtajām instrukcijām.

C. Nozīmīgo faktu kopsavilkums

- 4 *Portugália*, akciju sabiedrība ar 9 039 882,33 EUR peļņu 2018. finanšu gadā, ir *Banco BPI – Banco de Portugal* reģistrā ierakstītā kredītiestādē – atvērta norēķinu konta īpašnice.
- 5 *Portugália* lūdza *Banco BPI*, lai darījumu veikšanai no tās bankas konta tai tiktu atļauts sūtīt maksājuma uzdevumus vēstulēs, kas nosūtītas uz *Banco BPI* adresētu elektronisko pastu.
- 6 2018. gada janvārī, lai atļautu prasītājas bankas kontā pa faksu vai elektroniskajā pastā saņemtu instrukciju izpildi, puses noslēdza rakstveida vienošanos ar šādu saturu:
 - 6.1. “*Portugália – Adm de Patrimónios, SGPS, S.A.* [...] atļauj *Banco BPI, S.A.* izpildīt [...] visa veida darījumus [...], ko tā nosūta pa faksu vai elektronisko pastu [...], kas jāizpilda zemāk norādītajos sabiedrības – īpašnieces kontos kredītiestādē *Banco BPI, S.A.*”.
 - 6.2. “Šajā nolūkā *Portugália – Adm de Patrimónios, SGPS, SA* atļauj *Banco BPI, S.A.* [...] b) Nepildīt pa elektronisko pastu nosūtītas instrukcijas, ja tām nav pievienota instrukcijas digitalizēta kopija, kas pienācīgi parakstīta ar derīgo(-ajiem) parakstu(-iem) un ar pietiekamām pilnvarām darbību veikšanai kontā”.
 - 6.3. “*Portugália – Adm de Patrimónios, SGPS, SA* atzīst, [...] ka *Banco BPI, S.A.* atbildība tiks aprobežota ar iepriekš noteikto prasību izpildes pārbaudi [...]. *Portugália – Adm de Patrimónios, SGPS, SA* uzņemas visu atbildību un visas sekas, kas izrietēs no elektroniskā pasta neautorizētas, ļaunprātīgas vai krāpnieciskas [...] lietošanas, uzņemoties visus zaudējumus, kas izrietēs no tādu instrukciju par tās kontu(-iem) izpildes, kas vienā vai citā veidā ir viltotas vai sagrozītas, vai kas nav saņemtas no īpašnieka(-iem). [...] *Banco* neuzņemas nekādu atbildību par zaudējumiem vai kaitējumu, kas radušies no elektroniskā pasta lietošanas [...], tostarp tiem, kas radušies kā sekas

nosūtītās informācijas aizkavējumam, zudumam, iejaukšanās procesam vai nepareizai sapratnei, kā arī parakstu vai dokumentu viltošanai.”

- 7 *Portugália* izveidotais e-pasta konts ir aizsargāts ar tās pašas konfigurētu paroli un nav integrēts elektroniskās bankas servisā, ko izveidojusi *Banco BPI*.
- 8 *Banco BPI* nekādi nepiedalījās *Portugália* e-pasta konta izveidē, nesniedza nekādus piekļuves datus tās lietošanai, nedz mitināja šo kontu savos serveros.
- 9 2020. gada 25. martā kāda trešā persona ar nenoteiktiem līdzekļiem bez autorizācijas piekļuva *Portugália* e-pasta kontam un no tā nosūtīja *Banco BPI* dienestiem bankas pārveduma uzdevumu par summu 2 500 000,00 EUR apmērā.
- 10 2020. gada 25. marta bankas pārveduma uzdevumu, ko *Portugália* nebija autorizējusi, izpildīja *Banco BPI* administratīvie dienesti pēc tam, kad tie bija salīdzinājuši saņemtās instrukcijas parakstus ar to datorsistēmā reģistrētajiem *Portugália* pārstāvju pašrocīgi rakstītajiem parakstiem.

D. Šai lietai piemērojamo valsts tiesību normu saturs

- 11 Šai lietai ir piemērojami, it īpaši, 2018. gada 12. novembra *Decreto-Lei n. 91/2018* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 91/2018) (ar ko Direktīvu transponē valsts tiesībās) 100. panta 2. punkts, 113. panta 1. un 3. punkts un 114. panta 1. un 2. punkts.
- 12 Minētajos pantos bez nozīmīgiem jauninājumiem ir atveidoti Direktīvas ¹ 61., 72., 73. un 74. pants, tāpēc netiek uzskatīts par nepieciešamu tos atspoguļot.

[..]

13 [..]

14 [..]

15 [..]

16 [..]

F. Iemesli, kuru dēļ rodas šaubas par Direktīvas interpretāciju

F.1. Ievada apsvērumi – Strīda iekļaušana Direktīvas satvarā

- 17 Atbildētāja apgalvo, ka 73. panta 1. punktā noteikto tiesību normu nepiemēro maksājumu darījumiem, kas veikti ar “maksājumu instrumentiem”, kuri ietver

¹ Ja vien nav minēts cits avots, visi minētie panti ir jāsaprot kā atsauce uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris).

maksājumu pakalpojumu sniedzēja starpniecību (maksājuma uzdevuma izpildes) īstenošanā ar tā personāla (cilvēku) līdzdalību darījuma veikšanā [...]. Tāpat atbildētāja apgalvo, ka tad, kad lietotājs nav nedz “patērētājs”, nedz “mikrouzņēmums”, puses var līgumiski noteikt, ka netiks piemērota Direktīvas [...] 73. panta 1. punktā noteiktā tiesību norma.

- 18 Šķiet, ka Direktīvas nolūkā pakalpojums, ko sniedzis pakalpojumu sniedzējs, kā tas aprakstīts iepriekš – proti, tas, ka pakalpojumu sniedzēja personāls izpilda pa elektronisko pastu nosūtītus maksājuma uzdevumus, pamatojoties uz iepriekšēju vienošanos, kas pieļauj šādu instrukciju nosūtīšanas veidu –, ir “maksājumu pakalpojums”, kas ietverts 4. panta 3. punkta (un pielikuma 3. punkta) darbības jomā, un uz ko nav attiecināma nekāda izslēgšana saskaņā ar tās 3. pantu.
- 19 4. panta 5. punkta saturs bez grūtībām ietver kā “maksājumu darījumu” to, ka pakalpojumu sniedzējs veic naudas līdzekļu pārskaitījumu, pildot klienta rīkojumu, kas ir nosūtīts pa elektronisko pastu no šā klienta (bez pakalpojumu sniedzēja līdzdalības) izveidota personīgā e-pasta konta. Šo secinājumu nostiprina 4. panta 13. punkta, kas atsaucas uz “maksājuma uzdevuma” jēdzienu, beigu daļas formulējums.
- 20 Var tikt pieņemts, ka pušu pieņemtā procedūra ir “maksājumu instruments” 4. panta 14. punkta nozīmē. Ir skaidrs, ka vienkārša pa personīgo elektronisko pastu nosūtīta instrukcija nav nedz “fiziska ierīce”, nedz “kopīga procedūra”, kas speciāli un specifiski iecerētas maksājuma uzdevumu pārsūtīšanai vai jebkuram citam lietotāja un pakalpojumu sniedzēja komerciālo attiecību mērķim [skat. 34. jautājumu dokumentā “Your questions on PSD” [“Jūsu jautājumi par Maksājumu pakalpojumu direktīvu (2007/64/EK)”], ko publicējusi Eiropas Komisija (<https://ec.europa.eu/>)]. Tomēr, ja puses nosaka, ka instrukcija ir izdota *pareizi* tikai tad, ja tā sagatavota papīra formātā, ir maksātāja pārstāvju pašrocīgi parakstīta un vēlāk tiek digitalizēta un nosūtīta pakalpojumu sniedzējam, tā ir procedūra, kas var iekļauties “maksājumu instrumentu” jēdzienā. Saistībā ar šo jēdzienu, [Pirmās Direktīvas par maksājumu pakalpojumiem] gaismā, Tiesa jau ir atzinusi, ka “Direktīvas 2007/64 4. panta 23. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gan ar maksājuma rīkojumu papīra formātā uzsāktā procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai, balstoties uz maksātāja pašrocīgu parakstu, gan rīkojumu došanas procedūra naudas pārskaitījumu veikšanai internetbankā (telefonbankā) var tikt uzskatītas par maksājumu instrumentiem šīs tiesību normas izpratnē” (Tiesas spriedums, 2014. gada 9. aprīlis, *T-Mobile Austria*, C-616/11, EU:C:2014:242, 29.-44. punkts).
- 21 No 64. panta 1. punkta un 2. punkta otrās daļas izriet, ka maksājumu darījumu uzskata par “neautorizētu”, ja to veic kāds, kurš nav tam pilnvarots (jo šī persona nav maksātājs vai nav maksātāja pilnvarota persona). Ja lietotājs, kura e-pasta kontam ir notikusi neautorizēta piekļuve, neautorizē rīkoto darījumu, šķiet, ka tāds darījums ir kvalificējams kā “neatļauts [neautorizēts] maksājumu darījums” (skat. Tiesas spriedumu, 2019. gada 11. aprīlis, *Mediterranean Shipping Company*, C-295/18, EU:C:2019:320, 43. un 54. punkts).

22 Kamēr ir skaidrs, ka *autentifikācijas* pierādīšana gulstas uz pakalpojumu sniedzēju, nav skaidrs, vai uz to gulstas arī *autorizācijas* (maksājuma uzdevuma autorības) pierādīšanas pienākums, kaut gan tas šķiet risinājuma noteikums, kas izriet no 4. panta 29. punkta, 72. panta 1. punkta un 73. panta 1. punkta, tāpat kā (*a contrario*) no 63. panta 1. punkta b) apakšpunkta: kad lietotājs noliedz, ka būtu autorizējis izpildītu maksājumu darījumu, maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir ne tikai pienākums pierādīt darījuma formālo autentificēšanu – proti, tādos gadījumos kā šis, jāsniedz pierādījums par “derīgu parakstu” saderību (un līdzību) –, bet arī pienākums pierādīt, ka darījumu patiešām autorizēja maksātājs (vai ka viņš rīkojies krāpnieciski, tīši vai ar rupju neuzmanību).

F.2. Pirmais prejudiciālais jautājums: Direktīvas 73. panta 1. punkta piemērojamība

23 Šķiet, ka 73. un 74. pantā Savienības likumdevējs ir piešķīris risku par zaudējumiem, kas radušies neautorizēta darījuma izpildes dēļ, tam, kurš spēj to kontrolēt. Doma par riska kontroli (kontrolējot maksājuma pakalpojumu) arī šķiet klātesam, piemēram, 68. panta 2. punktā, 69. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punktā, un 70. panta 1. punkta a), c) un e) apakšpunktā un 2. punktā noteiktajās tiesību normās.

24 Pats par sevi riska avota kontrole paskaidro (gandrīz) *automātisku* [atbildības] piešķiršanu par zaudējumiem, kas radušies “neautorizēta maksājumu darījuma” dēļ, pakalpojumu sniedzējam tikai gadījumos, kad darījums tiek pildīts, izmantojot *automātisku* “maksājumu pakalpojumu”, ko izveidojis pakalpojumu sniedzējs un kas ietver “drošības datu” piešķiršanu. Tāpēc runa ir par “attālināta maksājumu darījuma” vai bankas kartes izmantošanas gadījumiem, kuros, izņemot lietotāja darbības, maksājuma apstrāde ir pilnībā automatizēta (bez maksājumu pakalpojumu sniedzēja personāla līdzdalības).

25 “Internetbankas” (*telebanking* vai *home banking*) pakalpojuma kontekstā 73. un 74. pantā sniegtie risinājumi ir saprotami. Banku iestāde kontrolē risku, kas raksturīgs tās elektroniskās platformas lietošanai, kuru tā pati ir *izveidojusi* – *ir tās īpašniece, atbild par tās apkalpošanu un ir servera, uz kura tā uzstādīta, īpašniece* –, un kurai tās klienti var piekļūt attālināti, caur internetu, izmantojot *iestādes piešķirtos* piekļuves datus, ar iespēju tādējādi veikt *tieši* – proti, bez banku iestādes personāla līdzdalības – piemēram, bankas pārvedumus. Klients jau lielā mērā kontrolē nepienācīgas piekļuves risku viņa piekļuves datiem, uz ko ir atsauce 4. panta 31. punktā.

26 Šāda riska sadale tiek piemērota, piemēram, arī darījumu veikšanai ar bankas kartēm, kas aizsargātas ar personalizētām drošības ierīcēm.

27 Parakstīta un digitalizēta maksājuma uzdevuma, kas pārsūtīts pa elektronisko pastu, nosūtīts no maksātāja e-pasta konta, izpilde, līdzdarbojoties pakalpojumu sniedzēja personālam, būtiski atšķiras no iepriekš aprakstītajiem “internetbankas” un bankas kartes izmantošanas gadījumiem. Minētajā izpildē pakalpojumu

sniedzējs nedz sniedz, nedz kontrolē pieņemto maksājumu instrumentu un drošības datus. Tos izveido un būtībā kontrolē lietotājs, kurš ir, piemēram, tas, kurš izveido savu e-pasta kontu, nosaka izvēlētās paroles drošību, nosaka to ierīču drošību, ko viņš izmanto, lai piekļūtu savam e-pasta kontam, un izvēlas tīklus (fiksētus vai mobilus), ko viņš izmanto piekļuvei Internetam.

- 28 Kad runa ir par “maksājumu darījumu”, pirms kura izdots *pienācīgi autentificēts* “maksājuma uzdevums” – saskaņā ar pušu pieņemtu “maksājumu instrumentu” –, un notiek maksājumu pakalpojumu sniedzēja personāla (proti, viņa “fizisko” darbinieku) līdzdalība (maksājuma uzdevuma izpildē), autorizācijas neesamības būtiskās kļūdas izcelsme ir katrā ziņā meklējama “maksājuma uzdevuma” posmā (ko pilnībā kontrolē maksātājs), un nevis posmā, kad pakalpojumu sniedzējs pilda minēto uzdevumu. Tādējādi, riska *avota* labāka kontrole nešķiet pati par sevi pietiekama, lai izskaidrotu 73. panta 1. punkta noteikumu iespējamu piemērojamību tādām lietām kā šī.
- 29 Tāpēc jautājums, kas rodas, ir tāds, vai 73. panta 1. punkts piešķir maksājumu pakalpojuma sniedzējam atbildību par neautorizētiem maksājumu darījumiem, *ja šis pakalpojumu sniedzējs nav tas, kurš vislabāk kontrolē riska avotus.*
- 30 Šajā nozīmē ir jāatzīst, ka noteikti maksājumu pakalpojumu lietotāji arī spēj pienācīgi “izvērtēt krāpšanas risku un veikt pretpasākumus” (skat. Direktīvas 73. apsvērumu), un doma, ka pakalpojuma sniedzējs ir tas, kurš gūst visvairāk labuma no “maksājumu instrumenta” izmantošanas, nav spēkā gadījumos, kad šis instruments prasa pakalpojumu sniedzēja personāla līdzdalību maksājuma uzdevumu izpildē, kas katrā ziņā būs dārgāka un lēnāka.
- 31 Tomēr ir iespējams, ka Savienības likumdevējs apzināti piešķīra pakalpojumu sniedzējam nesamērīgu atbildību attiecībā uz risku, ko tas kontrolē, ar piespiedu mērķi “sekmēt drošāku instrumentu emisiju” (mērķis, kas norādīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā Nr. 2007/64/EK (2007. gada 13. novembris), kā atzīts tās 34. apsvērumā).
- 32 Ja tiek saprasts, ka 73. panta 1. punkts nebija paredzēts tādiem gadījumiem kā šis un nav tam piemērojams, lietā iesaistīto personu atbildību vērtēs valsts tiesību gaismā, it īpaši attiecinot atbildību par darījuma izraisītajiem zaudējumiem uz vienu [notikušā darījuma] pusi vai uz abām pusēm atkarībā no tiesas veiktā to konkrētās rīcības izvērtējuma.

F.3. Otrais prejudiciālais jautājums: tūlītējas atmaksas priekšnoteikumi un to grozījumi

- 33 73. panta 1. punkta pirmā daļa ir tiesību norma par civiltiesisko atbildību par zaudējumiem, kas radušies no neautorizēta darījuma izpildes. Tomēr šī norma nosaka vai uzskata par noteiktu iepriekšējos noteikumos (proti, 72. pantā), ka (neskarot 71. panta noteikumus un to, ka var būt saprātīgi iemesli aizdomām par krāpšanu), lai maksājumu pakalpojumu sniedzējam būtu pienākums nekavējoties

veikt atmaksu maksātājam, *šim maksātājam ir tikai pienākums paziņot (apgalvot), ka viņš nav autorizējis maksājumu darījumu*, bet nav tas jāpierāda (*jāsniedz pierādījums*).

- 34 Ievērojot šīs tiesību nostāju, rodas jautājums, vai, saglabājot nemainīgu tiesību normu par civiltiesisko atbildību par zaudējumiem, kas radušies neautorizēta darījuma izpildes dēļ – ar maksājumu pakalpojumu sniedzēja atbildību par maksātājam nodarītajiem zaudējumiem –, tiesību norma (kas ietverta arī 73. panta 1. punktā), saskaņā ar kuru atmaksas pienākums rodas *nekavējoties* (tomēr neskarot turpmāku pierādījumu, ka maksātājs ir rīkojies krāpnieciski, tīši vai ar rupju neuzmanību —*solve et repete*—) ar vienkāršu paziņojumu (apgalvojumu), ka maksājumu darījums nav autorizēts, tiek izslēgta tā iemesla dēļ, ka nav piemērotas 72. pantā paredzētās tiesību normas par pierādīšanas pienākumu, par ko puses vienojušās, kā tas atļauts 61. panta 1. punktā.
- 35 Tāpēc šaubas, kas rodas, ir tādas, vai, kaut gan 61. panta 1. punktā nav minēts 73. pants, 72. pantā noteikto tiesību normu par pierādīšanas pienākumu nepiemērošana nozīmē, ka maksājumu pakalpojumu sniedzējam ir nekavējoties jāveic atmaksu maksātājam tikai tad (neskarot 71. panta noteikumus un to, ka var būt saprātīgi iemesli aizdomām par krāpšanu), ja viņš *vispirms* iesniedz pierādījumu, ka darījums nebija autentificēts un ka viņš neautorizēja darījumu, ja vien, nepiemērojot 72. pantu, (saskaņā ar kādu citu spēkā esošu juridisko vai līguma normu) piemērojamais režīms uzliek minēto pierādīšanas pienākumu maksātājam.

F.4. Trešais prejudiciālais jautājums: pakalpojumu sniedzēja atbildības līgumisks ierobežojums

- 36 Atbildētājas uzdotais otrais jautājums attiecībā uz atkāpi no 73. panta 1. punktā paredzētā režīma kā sekas 74. panta nepiemērošanai uz pušu vienošanās pamata, jātulko kā apstiprinājums tam, ka 61. panta 1. punktā noteiktā tiesību norma atļauj ne tikai veikt šādu piemērošanas izslēgšanu, bet arī līgumiski noteikt *smagākas* atbildības režīmu maksātājam, aizstājot izslēgto juridisko režīmu.
- 37 Ir skaidrs, ka burtiski 61. panta 1. punktā ir tikai noteikts, ka maksājumu pakalpojumu lietotājs un maksājumu pakalpojumu sniedzējs var vienoties, “ka pilnībā vai daļēji [nepiemēro]” 74. pantu. Šajā nozīmē varētu sacīt, ka minētā tiesību norma atļauj pusēm tikai nepiemērot tiesību normas (kas sargā 74. pantā), kas nosaka maksātāja atbildību, saglabājot pārējo režīmu, kas nozīmē, ka pusēm tiek atļauts vienoties tikai *maksātāja interesēs* (tādējādi pilnīgi vai daļēji likvidējot viņa atbildības juridisko avotu). Piemēram, saskaņā ar šo interpretāciju 61. panta 1. punkts garantētu maksātāja pienākuma segt zaudējumus līdz maksimums 50 EUR (kas noteikts 74. panta 1. punktā) līgumisku izslēgšanu, bet ne klauzulu palielināt šo summu līdz 500 EUR.
- 38 Tāpat ir skaidrs, kā izriet no tās pirmajiem apsvērumiem, ka Direktīva piešķir lietotājiem, it īpaši patērētājiem, ļoti augsta līmeņa aizsardzību. Tomēr tieši šā

iemesla dēļ minētā 61. panta 1. punkta interpretācija satur pretrunu. Ja 74. panta piemērošanu var izslēgt tikai maksātāja *labā*, 61. panta 1. punktam nav neviena iemesla noteikt, ka minētā 74. panta nepiemērošanu var atļaut tikai, “ja maksājumu pakalpojumu lietotājs nav patērētājs”. Nav neviena iemesla aizliegt līgumisku izslēgšanu, ja tā var notikt tikai patērētāja interesēs.

- 39 Šis secinājums, izdarīts Direktīvas 53. un 73. apsvēruma kontekstā, liecina, ka puses var *pastiprināt* maksātāja atbildību par neautorizētiem maksājumu darījumiem, ja viņš nav patērētājs, un ierobežot 73. panta 1. punktā noteikto pakalpojumu sniedzēja atbildību.

G. Attiecība starp Direktīvas noteikumiem un piemērojamajiem valsts tiesību aktiem

- 40 Attiecība starp Direktīvas noteikumiem un piemērojamajiem valsts tiesību aktiem ir tieša, jo pēdējos minētos veido 2018. gada 12. novembra Lēģislatīvais dekrēts Nr. 91/2018, ar ko Direktīvu (ES) 2015/2366 transponē valsts tiesībās.
- 41 Lai pareizi izspriestu lietu, ir nepieciešama Lēģislatīvā dekrēta Nr. 91/2018 114. panta 1. un 2. punkta, kas atveido Direktīvas 73. panta noteikumus, interpretācija, lai noteiktu, vai tajā ietvertās tiesību normas ir piemērojamas pušu pieņemtajam procedūras veidam. Tikai pareiza (un vienota) Direktīvas interpretācija ļaus pareizi atrisināt strīdu.

Porto, 2021. gada 5. februārī

Tiesnesis